

II

(EY:n ja Euratomin perustamissopimuksia soveltamalla annetut säädökset, joiden julkaiseminen ei ole pakollista)

PÄÄTÖKSET

NEUVOSTO

NEUVOSTON PÄÄTÖS,

tehty 24 päivänä syyskuuta 2009,

fidžin tasavallan kanssa AKT-EY-kumppanuussopimuksen 96 artiklan ja kehitysyhteistyön rahoitusvälineen 37 artiklan nojalla käytyjen neuvottelujen päättämisestä tehdyssä päätöksessä 2007/641/EY säädettyjen toimenpiteiden soveltamisjakson jatkamisesta

(2009/735/EY)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

sekä katsoo seuraavaa:

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

(1) AKT-EY-kumppanuussopimuksen 9 artiklassa tarkoitettuja olennaisia osia on rikottu.

ottaa huomioon Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän jäsenten sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välisen AKT-EY-kumppanuussopimuksen, joka allekirjoitettiin Cotonoussa 23 päivänä kesäkuuta 2000 ⁽¹⁾ ja jota tarkistettiin Luxemburgissa 25 päivänä kesäkuuta 2005 ⁽²⁾, jäljempänä 'AKT-EY-kumppanuussopimus', ja erityisesti sen 96 artiklan,

(2) Kehitysyhteistyön rahoitusvälineen 3 artiklassa tarkoitettuja arvoja on loukattu.

ottaa huomioon neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien välisen sisäisen sopimuksen AKT-EY-kumppanuussopimuksen täytäntöönpanemiseksi toteutettavista toimenpiteistä ja noudatettavista menettelyistä ⁽³⁾ ja erityisesti sen 3 artiklan,

(3) AKT-maiden ja Fidžin tasavallan kanssa aloitettiin 18 päivänä huhtikuuta 2007 AKT-EY-kumppanuussopimuksen 96 artiklan ja kehitysyhteistyön rahoitusvälineen 37 artiklan nojalla viralliset neuvottelut, joiden aikana Fidžin viranomaiset antoivat erityisiä sitoumuksia Euroopan unionin osoittamien ongelmien korjaamiseksi ja lupauksen panna sitoumukset täytäntöön.

ottaa huomioon kehitysyhteistyön rahoitusvälineen perustamisesta 18 päivänä joulukuuta 2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1905/2006 ⁽⁴⁾, jäljempänä 'kehitysyhteistyön rahoitusväline', ja erityisesti sen 37 artiklan,

(4) Muutamien edellä 3 johdantokappaleessa tarkoitettujen sitoumusten osalta on tehty joitakin merkittäviä aloitteita. Tästä huolimatta AKT-EY-kumppanuussopimuksen olennaisia osia ja kehitysyhteistyön rahoitusvälinettä koskevia merkittäviä sitoumuksia ei ole pantu täytäntöön, minkä lisäksi viimeaikainen kehitys, kuten perustuslain kumoaminen ja uusi huomattava viive vaalien järjestämisessä, on eräiden keskeisten sitoumusten osalta ollut selvästi taantuva.

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

(5) Päätöksen 2007/641/EY ⁽⁵⁾ voimassaolo päättyy 1 päivänä lokakuuta 2009.

⁽¹⁾ EYVL L 317, 15.12.2000, s. 3.

⁽²⁾ EUVL L 287, 28.10.2005, s. 4.

⁽³⁾ EYVL L 317, 15.12.2000, s. 376.

⁽⁴⁾ EUVL L 378, 27.12.2006, s. 41.

⁽⁵⁾ EUVL L 260, 5.10.2007, s. 15.

(6) Tämän vuoksi päätöksen 2007/641/EY voimassaoloa on syytä jatkaa,

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

1 artikla

Muutetaan neuvoston päätös 2007/641/EY seuraavasti:

1) Korvataan 3 artiklan toinen kohta seuraavasti:

”Sen voimassaolo päättyy 31 päivänä maaliskuuta 2010. Sitä tarkastellaan säännöllisesti uudelleen vähintään kuuden kuukauden välein ja viivytyksettä siinä tapauksessa, että tapahtumat Fidžin tasavallassa tai uudet viralliset neuvottelut AKT-maiden ja Fidžin tasavallan kanssa johtavat erityisiin sitoumuksiin, joiden johdosta uudelleentarkastelu on aiheellinen.”

2) Korvataan liite tämän päätöksen liitteellä.

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se tehdään.

3 artikla

Tämä päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä 24 päivänä syyskuuta 2009.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

M. OLOFSSON

LIITE

Kirjeluonnos

Hänen Ylhäisyytensä Ratu Epeli Nailatikau
Fidžin tasavallan presidentin viran hoitaja
Suva
Fidžin tasavalta

Teidän Ylhäisyytenne,

Euroopan unioni antaa suuren merkityksen Cotonoun ATK-EY-kumppanuussopimuksen, jäljempänä 'Cotonoun sopimus', 9 artiklan ja kehitysyhteistyön rahoitusvälineen 3 artiklan määräyksille. AKT-EY-kumppanuus perustuu ihmisoikeuksien, demokratian periaatteiden ja oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamiseen. Ne ovat Cotonoun sopimuksen olennaiset osat ja suhteidemme perusta.

Euroopan unionin neuvosto tuomitsi 11 päivänä joulukuuta 2006 Fidžin sotilasvallankaappauksen.

Euroopan unioni, jäljempänä 'EU', kutsui Cotonoun sopimuksen 96 artiklan perusteella ja ottaen huomioon, että Fidžillä 5 päivänä joulukuuta 2006 tapahtunut sotilasvallankaappaus rikkoo sopimuksen 9 artiklassa mainittuja olennaisia osia, Fidžin mainitun sopimuksen mukaisiin neuvotteluihin, jotta tilannetta voitaisiin tutkia perusteellisesti ja toteuttaa tarvittaessa toimenpiteitä sen korjaamiseksi.

Neuvottelujen virallinen osuus alkoi Brysselissä 18 päivänä huhtikuuta 2007. EU piti myönteisenä, että väliaikaishallitus vahvisti tuolloin joukon jäljempänä lueteltuja ihmisoikeuksien, perusvapauksien, demokratian periaatteiden ja oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamiseen liittyviä sitoumuksia ja ehdotti myönteisiä toimia niiden täytäntöön panemiseksi.

Sittemmin ja varsinkin huhtikuussa 2009 maan kehityksessä on valitettavasti ollut joukko takaiskuja, mikä tarkoittaa sitä, että Fidži on rikkonut useita antamia sitoumuksia. Tämä koskee etenkin perustuslain kumoamista, ja hyvin huomattavaa viivettä parlamenttivaalien järjestämisessä sekä ihmisoikeusrikkomuksia. Vaikka sitoumusten täytäntöönpano on viivästynyt huomattavasti, suurin osa niistä on edelleen erittäin merkityksellisiä Fidžin nykytilanteessa, ja ne on siksi liitetty tähän kirjeeseen. Koska Fidži on päättänyt rikkoa eräitä keskeisiä sitoumuksia, se on menettänyt kehitysyhteistyön määrärahoja.

EU ilmaisee kuitenkin Cotonoun sopimuksen perustana olevan kumppanuuden hengessä olevansa valmis aloittamaan uudet viralliset neuvottelut heti, kun on todellisia mahdollisuuksia saattaa ne myönteiseen päätökseen. Väliaikainen pääministeri on äskettäin esittänyt uudistuksia ja vaaleja koskevan etenemissuunnitelman. EU on valmis aloittamaan sitä koskevan vuoropuhelun ja harkitsemaan uusien neuvottelujen käymistä sen pohjalta. Tämän mukaisesti EU on päättänyt jatkaa Fidžiin soveltamiensa aiheellisten toimenpiteiden voimassaoloa luodakseen mahdollisuuden uusille neuvotteluille. Vaikka osa aiheellisista toimenpiteistä ei ole enää ajankohtaisia, on tultu siihen tulokseen, että EU haluaa niiden yksipuolisen ajan tasalle saattamisen sijaan edelleen tutkia mahdollisuuksia uusille Fidžin kanssa käytäville neuvotteluille. Tästä syystä on erityisen tärkeää, että väliaikaishallitus sitoutuu käymään kansallisen tason poliittista vuoropuhelua kaikkien osapuolten kanssa ja suhtautumaan joustavasti etenemissuunnitelman mukaisiin määräaikoihin. Vaikka EU:n kanta perustuu nyt ja tulevaisuudessa tarkistetun Cotonoun sopimuksen olennaisille osille ja peruseriaatteille etenkin vuoropuhelun käymisen ja keskinäisten velvoitteiden noudattamisen keskeisen merkityksen osalta, se korostaa, ettei EU:lla ole ennakkonäkemyksiä tulevien neuvottelujen tuloksesta.

Jos uudet neuvottelut johtavat siihen, että Fidži antaa merkittäviä sitoumuksia, EU on valmis tarkastelemaan aiheellisia toimenpiteitä varhennetusti ja myönteisessä hengessä. Jos taas Fidžin tilanne ei parane, se menettää edelleen kehitysyhteistyön määrärahoja.

Siihen asti, kun uudet neuvottelut on käyty, EU kehottaa Fidžiä jatkamaan ja tehostamaan poliittista vuoropuhelua.

Aiheelliset toimenpiteet ovat seuraavat:

- humanitaarista apua ja kansalaisyhteiskunnalle tarkoitettua suoraa tukea voidaan jatkaa,
- käynnissä ja/tai valmisteilla olevia, erityisesti kahdeksannesta ja yhdeksännestä Euroopan kehitysrahastosta, jäljempänä 'EKR', rahoitettavia yhteistyötoimia voidaan jatkaa,

- yhdeksannen EKR:n loppuarviointia voidaan jatkaa,
- demokratiaan paluuta helpottavia ja hallintotapaa parantavia yhteistyötoimia voidaan jatkaa, paitsi jos olosuhteet ovat hyvin poikkeukselliset,
- sokerialan uudistusta koskevat vuoden 2006 liitännäistoimenpiteitä voidaan jatkaa. Fidži allekirjoitti rahoitussopimuksen teknisellä tasolla 19 päivänä kesäkuuta 2007. Huomattakoon, että rahoitussopimukseen sisältyy lykkäävä ehto,
- väliaikaishallitus hyväksyi 19 päivänä kesäkuuta 2007 Tyynenmeren saarten foorumin riippumattomien vaaliasiantuntijoiden 7 päivänä kesäkuuta päivätyn raportin, mikä vastaa väliaikaishallituksen ja EU:n välillä 18 päivänä huhtikuuta 2007 sovittua sitoumusta nro 1. Näin ollen sokerialan uudistuksen vuosien 2008–2010 liitännäistoimenpiteitä koskevan monivuotisen maaohjelman valmistelua voidaan jatkaa sen allekirjoittamista silmällä pitäen,
- kymmenennen EKR:n maakohtainen strategia-asiakirja ja maaohjelma alustavine määrärahoineen voidaan viimeistellä, allekirjoittaa teknisellä tasolla ja panna täytäntöön, ja kannustinerä, jonka suuruus on enimmillään 25 prosenttia asianomaisesta määrästä, voidaan myöntää edellyttäen, että ihmisoikeuksia ja oikeusvaltioperiaatetta koskevista sitoumuksista pidetään kiinni. Tämä tarkoittaa erityisesti sitä, että väliaikaishallitus pitää perustuslain voimassa, että oikeuslaitoksen riippumattomuutta kunnioitetaan täysimääräisesti, että 6 päivänä syyskuuta 2007 uudelleen käyttöön otetut poikkeustilamääräykset kumotaan mahdollisimman pian, että kaikki väitetyt ihmisoikeusrikkomukset tutkitaan ja käsitellään Fidžin lakien mukaisilla menettelyillä ja foorumeilla ja että väliaikaishallitus tekee parhaansa estääkseen turvallisuusviranomaisia antamasta pelottelevia lausuntoja,
- vuoden 2007 sokerimäärärahaa ei myönnetä,
- vuoden 2008 sokerimääräraha on käytettävissä, jos on näyttöä siitä, että vaalien valmistelu etenee uskottavasti ja aikataulussa sovittujen sitoumusten mukaisesti. Maan on erityisesti toteutettava toimenpiteitä perustuslain mukaisesti väestölaskennan, vaalipiirien rajojen uudelleen määrittelyn ja vaaliuudistuksen osalta ja keskusvaalilautakunnan toiminnan varmistamiseksi. Eräs tällainen toimenpide on vaalivalvojan nimeäminen perustuslain mukaisesti 30 päivään syyskuuta 2007 mennessä,
- vuoden 2009 sokerimääräraha on käytettävissä, jos maalla on laillinen hallitus,
- vuoden 2010 sokerimäärärahan myöntäminen riippuu vuoden 2009 sokerimäärärahan täytäntöönpanon edistymisestä ja demokratiakehityksen jatkumisesta,
- tässä kirjeessä kuvattujen toimenpiteiden lisäksi voidaan harkita lisätukea keskeisten, etenkin vaalien valmistelua ja/tai toimittamista tukevien sitoumusten valmisteluun ja täytäntöönpanoon,
- alueellinen yhteistyö ja Fidžin osallistuminen siihen säilyvät ennallaan,
- yhteistyötä Euroopan investointipankin ja yritysten kehittämiskeskuksen kanssa voidaan jatkaa edellyttäen, että annetut sitoumukset pannaan täytäntöön aikataulun mukaisesti.

Sitoumusten noudattamista seurataan liitteessä esitettyjen säännöllistä vuoropuhelua, tarkastuskäyntejä ja raportointia koskevaa yhteistyötä koskevien sitoumusten mukaisesti.

Lisäksi EU odottaa Fidžin tekemän täysimääräistä yhteistyötä Tyynenmeren saarten foorumin kanssa pantaessa täytäntöön arvovaltaisten henkilöiden ryhmän suosituksia sellaisina kuin foorumin ulkoministerit hyväksyivät ne kokouksessaan Vanuatulla 16 päivänä maaliskuuta 2007.

Euroopan unioni jatkaa Fidžin tilanteen tiivistä seuraamista. Fidžin kanssa käydään Cotonoun sopimuksen 8 artiklan nojalla tehostettua poliittista vuoropuhelua tavoitteena varmistaa ihmisoikeuksien kunnioittaminen, demokratian palauttaminen ja oikeusvaltioperiaatteen noudattaminen, kunnes molemmat osapuolet toteavat, että tehostettu vuoropuhelu on täyttänyt tarkoituksensa.

Jos väliaikaishallitus hidastaa annettujen sitoumusten täytäntöönpanoa tai lopettaa tai peruuttaa sen, EU pidättää itsellään oikeuden mukauttaa aiheellisia toimenpiteitä.

EU painottaa, että Fidžillä sen yhteistyössä EU:n kanssa olevat etuoikeudet riippuvat siitä, kuinka se kunnioittaa Cotonoun sopimuksen olennaisia osia ja kehitysyhteistyön rahoitusvälineessä tarkoitettuja arvoja. Jotta EU voisi vakuuttua siitä, että väliaikaishallitus on täysin valmis täyttämään antamansa sitoumukset, sovittujen sitoumusten täytäntöönpanossa on edistytävä merkittävästi jo varhaisessa vaiheessa.

Kunnioittavasti

Tehty Brysselissä

Komission puolesta

Neuvoston puolesta

_____

Liitteen lisäys

FIDŽIN TASAVALLAN KANSSA SOVITUT SITOUMUKSET

A. **Demokratian periaatteiden kunnioittaminen**

Sitoumus nro 1

Vapaat ja rehelliset parlamenttivaalit järjestetään 24 kuukauden kuluessa 1 päivästä maaliskuuta 2007 edellyttäen, että se on Tyynenmeren saarten foorumin sihteeristön nimeämien riippumattomien tarkastajien suorittaman arvioinnin päätelmien mukaista. Vaaleihin johtavia prosesseja ja vaalien toimittamista valvotaan, mukautetaan ja tarkistetaan tarvittaessa yhdessä molemminpuolisesti sovittujen arviointiperusteiden mukaan. Tämä merkitsee erityisesti, että

- väliaikaishallitus hyväksyy viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2007 aikataulun, jossa asetetaan päivämäärät uusien parlamenttivaalien valmistelujen eri vaiheiden päätökseen saattamiselle,
- aikataulussa määritetään väestölaskennan, vaalipiirien rajojen uudelleen määrittelyn ja vaaliuudistuksen ajankohdat,
- rajojen uudelleen määrittely ja vaaliuudistus toteutetaan perustuslain mukaisesti,
- keskusvaalilautakunnan toiminnan varmistamiseksi toteutetaan toimenpiteitä, joihin kuuluu vaalivalvojan nimittäminen 30 päivään syyskuuta 2007 mennessä perustuslain mukaisesti,
- varapresidentti nimitetään perustuslain mukaisesti.

Sitoumus nro 2

Lainsäädäntöön sekä vero- ja muuhun politiikkaan liittyviä merkittäviä aloitteita ja muutoksia hyväksyessään väliaikaishallitus ottaa huomioon kansalaisyhteiskunnan ja muiden tärkeiden sidosryhmien kanssa käydyt keskustelut.

B. **Oikeusvaltioperiaate**

Sitoumus nro 1

Väliaikaishallitus tekee parhaansa estääkseen turvallisuusviranomaisia antamasta pelottelevia lausuntoja.

Sitoumus nro 2

Väliaikaishallitus pitää voimassa vuoden 1997 perustuslain ja takaa perustuslaillisten instituutioiden, kuten Fidžin ihmisoikeuskomission, julkisen palvelun komission ja perustuslaillisten elinten komission normaalin ja riippumattoman toiminnan. Suuren heimopäälliköiden neuvoston huomattava itsenäisyys ja sen toiminta pidetään ennallaan.

Sitoumus nro 3

Oikeuslaitoksen riippumattomuutta kunnioitetaan täysimääräisesti, se saa työskennellä vapaasti, ja kaikki asianosaiset noudattavat sen päätöksiä. Erityisesti

- väliaikaishallitus sitoutuu siihen, että perustuslain 138 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu tuomioistuin nimitetään 15 päivään heinäkuuta 2007 mennessä,
- tuomarien nimittäminen ja erottaminen tapahtuu vastedes tiukasti perustuslain säännösten ja menettelysääntöjen mukaisesti,
- armeija, poliisi tai väliaikaishallitus eivät puutu millään tavalla eivätkä missään tilanteessa oikeudenkäyntimenettelyyn, ja ne kunnioittavat täysimääräisesti oikeudellista ammattia harjoittavien työtä.

Sitoumus nro 4

Kaikki korruptioon liittyvät rikosoikeudenkäynnit käsitellään asianmukaisia oikeudellisia kanavia käyttäen, ja muut väitettyjä korruptiotapauksia tutkimaan mahdollisesti perustettavat elimet toimivat perustuslain puitteissa.

C. Ihmisoikeudet ja perusvapaudet

Sitoumus nro 1

Väliaikaishallitus toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet helpottaakseen sitä, että kaikkien väitettyjen ihmisoikeusrikkomusten tutkinta tai käsittely tapahtuu Fidžin lakien mukaisilla menettelyillä ja foorumeilla.

Sitoumus nro 2

Väliaikaishallitus aikoo kumota poikkeustilamääräykset toukokuussa 2007 edellyttäen, etteivät kansallinen turvallisuus, yleinen järjestys ja yleinen turvallisuus ole uhattuina.

Sitoumus nro 3

Väliaikaishallitus sitoutuu varmistamaan, että Fidžin ihmisoikeuskomissio toimii täysin riippumattomasti ja perustuslain mukaisesti.

Sitoumus nro 4

Sananvapautta ja tiedotusvälineiden vapautta kunnioitetaan täysimääräisesti niiden kaikissa muodoissa perustuslaissa säädetyn mukaisesti.

D. Sitoumusten noudattamisen seuranta

Sitoumus nro 1

Väliaikaishallitus sitoutuu käymään säännöllistä vuoropuhelua mahdollistaakseen edistymisen arvioinnin ja antaa EU:n ja EY:n viranomaisille ja edustajille mahdollisuuden tutustua rajoituksetta kaikkiin tietoihin, jotka liittyvät ihmisoikeuksia, demokratian rauhanomaista palauttamista ja oikeusvaltion toteutumista Fidžillä koskeviin kysymyksiin.

Sitoumus nro 2

Väliaikaishallitus toimii täydessä yhteistyössä EU:n ja EY:n mahdollisesti tekemien, edistymistä arvioivien ja seuraavien tarkastuskäyntien aikana.

Sitoumus nro 3

Väliaikaishallitus toimittaa kertomuksen tilanteen edistymisestä Cotonoun sopimuksen olennaisten osien ja sitoumusten osalta joka kolmas kuukausi 30 päivästä kesäkuuta 2007 alkaen.

Tiettyjä kysymyksiä voidaan käsitellä tuloksellisesti vain pragmaattisella lähestymistavalla, jossa otetaan huomioon nykyinen tilanne ja tähdätään tulevaisuuteen.
